

VASTUVÕETUD TEKSTID

P8_TA(2018)0382

ELi panus seoses siduva ÜRO vahendi loomisega rahvusvaheliste korporatsioonide tegevuse reguleerimiseks inimõiguste osas

Euroopa Parlamendi 4. oktoobri 2018. aasta resolutsioon ELi panuse kohta seoses siduva ÜRO vahendi loomisega rahvusvaheliste korporatsioonide ja muude piiriüleste tunnustega ettevõtete tegevuse reguleerimiseks inimõiguste osas (2018/2763(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2, 3, 21 ja 23,
- võttes arvesse oma 5. juuli 2016. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi 2010. aasta soovitude rakendamise kohta seoses sotsiaalsete ja keskkonnastandardite, inimõiguste ja ettevõtja sotsiaalse vastutusega¹,
- võttes arvesse oma 30. mai 2018. aasta resolutsiooni ühise kaubanduspoliitika rakendamise aastaaruande kohta²,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 207 ja 208,
- võttes arvesse ELi inimõiguste ja demokraatia strateegilist raamistikku, mille välisasjade nõukogu võttis vastu 25. juunil 2012. aastal, ning nõukogus 20. juulil 2015 vastu võetud inimõiguste ja demokraatia tegevuskava aastateks 2015–2019,
- võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid, mille ÜRO Inimõiguste Nõukogu kinnitas oma 16. juuni 2011. aasta resolutsioonis 17/4,
- võttes arvesse komisjoni strateegiat „Kaubandus kõigile“,
- võttes arvesse komisjoni valdkondlikke suuniseid ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamise kohta³,
- võttes arvesse komisjoni talituste 14. juuli 2015. aasta töödokumenti ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamise hetkeseisu kohta (SWD(2015)0144),

¹ ELT C 101, 16.3.2018, lk 19.

² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0230.

³ https://ec.europa.eu/anti-trafficking/publications/european-commission-sector-guides-implementing-un-guiding-principles-business-and-hum-0_en.

- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) arvamust õiguskaitse kättesaadavuse parandamise kohta ettevõtluse ja inimõiguste valdkonnas ELi tasandil („Improving access to remedy in the area of business and human rights at the EU level“)¹,
- võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 26. juuni 2014. aasta resolutsiooni 26/9, milles ta otsustas luua valitsustevahelise avatud tööühma, mis käsitleb rahvusvahelisi ettevõtteid ja teisi äriettevõtteid seoses inimõigustega ning mille ülesanne on koostada rahvusvaheline siduv õigusakt, mis reguleerib rahvusvahelises inimõigustealases õiguses rahvusvaheliste ettevõtete ja teiste ettevõtete tegevust,
- võttes arvesse ÜRO majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste komitee (CESCR) üldist märkust nr 24 (2017) majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelisest paktist tulenevate riigi kohustuste kohta ettevõtlusvaldkonnas (E/C.12/GC/24),
- võttes arvesse Maastrichti põhimõtteid riikide eksterritoriaalsete kohustuste kohta majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste valdkonnas²,
- võttes arvesse ÜRO ülemaailmset kokkulepet³,
- võttes arvesse OECD suuniseid rahvusvahelistele ettevõtetele,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni kolmepoolset deklaratsiooni rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, mis vaadati läbi 2017. aastal,
- võttes arvesse OECD hoolsuskohustuse suuniseid rõiva- ja jalatsisektorile,
- võttes arvesse UNICEFi välja töötatud laste õiguste ja ettevõtluspõhimõteteid,
- võttes arvesse 20. juunil 2016. aastal vastu võetud nõukogu järeldusi äritegevuse ja inimõiguste kohta,
- võttes arvesse ISO standardit 26000 (juhised sotsiaalseks vastutuseks),
- võttes arvesse OECD hoolsuskohustuse suuniseid vastutustundliku ettevõtluse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrust (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades⁴,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiivi 2014/95/EL, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate

¹ http://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2017-opinion-01-2017-business-human-rights_en.pdf.

² http://www.etoconsortium.org/nc/en/main-navigation/library/maastricht-principles/?tx_drblob_pi1%5BdownloadUid%5D=23.

³ <https://www.unglobalcompact.org/>.

⁴ ELT L 351, 20.12.2012, lk 1.

suurettevõtete ja kontsernide poolt¹,

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrust (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikt- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus²,
- võttes arvesse 2. märtsil 2016. aastal vastu võetud Euroopa Nõukogu soovitus liikmesriikidele inimõiguste ja ettevõtluse kohta,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2018. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi kaubanduslepingutes³,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta resolutsiooni aastaaruande kohta, mis käsitleb inimõigusi ja demokraatiat maailmas 2016. aastal ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas⁴,
- võttes arvesse oma 16. novembri 2017. aasta resolutsiooni ELi Aafrika-strateegia kui arengu kiirendaja kohta⁵,
- võttes arvesse oma 27. aprilli 2017. aasta resolutsiooni rõivasektorit käsitleva ELi juhtalgatuse kohta⁶,
- võttes arvesse oma 14. veebruari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa arengukonsensuse läbivaatamise kohta⁷,
- võttes arvesse oma 12. septembri 2017. aasta resolutsiooni rahvusvahelise kaubanduse ja ELi kaubanduspoliitika mõju kohta ülemaailmsetele väärtusahelatele⁸,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused⁹,
- võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes¹⁰,
- võttes arvesse oma 14. detsembri 2016. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2015. aasta aruande kohta¹¹,

¹ ELT L 330, 15.11.2014, lk 1.

² ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.

³ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0066.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0494.

⁵ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2017)0448.

⁶ ELT C 298, 23.8.2018, lk 100.

⁷ ELT C 252, 18.7.2018, lk 62.

⁸ ELT C 337, 20.9.2018, lk 33.

⁹ ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.

¹⁰ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 101.

¹¹ ELT C 238, 6.7.2018, lk 57.

- võttes arvesse oma 22. novembri 2016. aasta resolutsiooni arengukoostöö tulemuslikkuse suurendamise kohta¹ ,
 - võttes arvesse oma 25. oktoobri 2016. aasta resolutsiooni juriidilise isiku vastutuse kohta inimõiguste raskete rikkumiste puhul kolmandates riikides² ,
 - võttes arvesse oma 5. juuli 2016. aasta resolutsiooni inimkaubanduse vastase võitluse kohta ELi välissuhetes³ ,
 - võttes arvesse oma 14. aprilli 2016. aasta resolutsiooni erasektori ja arengu kohta⁴ ,
 - võttes arvesse oma 17. detsembri 2015. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas 2014. aastal käsitleva aruande ja Euroopa Liidu poliitika kohta selles valdkonnas⁵ ,
 - võttes arvesse uuringut, mille Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjon ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamise kohta tellis⁶,
 - võttes arvesse küsimusi, mida ELi panuse kohta seoses siduva ÜRO vahendi loomisega rahvusvaheliste ettevõtete ja muude piiriüleste tunnustega ettevõtete tegevuse reguleerimiseks inimõiguste osas on esitatud komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjonile ja nõukogule (O-000074/2018 – B8-0402/2018, O-000075/2018 – B8-0403/2018 ja O-000078/2018 – B8-0404/2018),
 - võttes arvesse arengukomisjoni resolutsiooni ettepanekut,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 128 lõiget 5 ja artikli 123 lõiget 2,
- A. arvestades, et EL rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste austamine; arvestades, et ELi rahvusvaheline tegevus (sh selle arengu- ja kaubanduspoliitika) peab tuginema nendele põhimõtetele ja olema kooskõlas poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõttega, nagu on sätestatud Lissaboni lepingu artiklis 208; arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 208 kohaselt tuleb poliitikavaldkondade arengusidususe põhimõtet järgida kõigis ELi välispoliitikameetmetes;
- B. arvestades, et Euroopa Liit on ühteaegu õigustloov jõud ja majandusjõud; arvestades, et seetõttu peab EL andma parimate tavade levitamisel ja üleilmsete normide koostamisel teistele eeskuju;
- C. arvestades, et kestliku arengu tegevuskava 2030 tuleb ellu viia nii, et majandusarengu kõrval pööratakse tähelepanu ka sotsiaalsele õiglusele, heale valitsemistavale,

¹ ELT C 224, 27.6.2018, lk 36.

² ELT C 215, 19.6.2018, lk 125.

³ ELT C 101, 16.3.2018, lk 47.

⁴ ELT C 58, 15.2.2018, lk 209.

⁵ ELT C 399, 24.11.2017, lk 151.

⁶

inimõiguste, sh sotsiaalsete õiguste ja inimväärse kohtlemise õiguse austamisele, kõigile inimestele vabaduse tagamisele ja ning kõrgetele tööõigus- ja keskkonnanormidele; arvestades, et kestlik areng, kaubandus ja inimõigused võivad üksteist mõjutada ja vastastikku tugevdada;

- D. arvestades, et inimõiguste tagamine on eelkõige riikide kohustus; arvestades, et kuigi riigid ei ole erasektoris toime pandud inimõiguste rikkumise eest otse vastutavad, võivad nad rikkuda rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest tulenevaid kohustusi, kui rikkumises saab süüdistada riiki või kui riik ei täida hoolsuskohustust erasektoris rikkumisi vältida ja uurida, nende eest karistada ja tekitatud kahju korvata; arvestades, et riikidel on üldjuhul endal õigus otsustada, milliste meetmete, eeskirjade jm õigusaktide ning õiguskaitseabinõude abil eesmärgid saavutada;
- E. arvestades, et hoolsuskohustuse põhimõttele on viidatud rahvusvahelistele ettevõtetele mõeldud OECD suunistes¹;
- F. arvestades, et riigid peaksid inimõigustega seotud kohustusi täitma oma territooriumil ja/või oma jurisdiktsioonis; arvestades, et riigid peaksid selgelt välja ütleva, et inimõiguste kaitsmise kohustuse täitmiseks on vaja õigusnorme, millega tagada, et kõik riigi territooriumil ja/või jurisdiktsioonis asuvad ettevõtted austavad inimõigusi kogu oma tegevuses ja inimõigusi asutatakse ka ettevõtete tütar-ettevõtetes, kontrollitavates äriühingutes ja tarneahelauksustes, olenemata sellest, millises maailma paigas nad asuvad;
- G. arvestades, et ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, mille Inimõiguste Nõukogu kiitis heaks ühehäälselt, on endiselt lähteraamistik, mille alusel vältida ja leevendada ohtu, et ettevõtluse tagajärjel inimõiguste olukord halveneb, ja arvestades, et uuringust, mille Euroopa Parlamendi inimõiguste allkomisjon 2017. aastal ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete rakendamise kohta tellis, nähtub selgelt, et ELi liikmesriigid on nende juhtpõhimõtete rakendamisel jõudnud maailmas kõige kaugemale, sest ELis on vastuvõetud või menetlemisel olevaid riiklikke tegevuskavu kõige rohkem;
- H. arvestades, et need ÜRO juhtpõhimõtted kehtivad kõikidele riikidele ja kõikidele, nii rahvusvahelistele kui ka teistele ettevõtetele, olenemata ettevõtte suurusest, majandussektorist, asukohast, omanikest ja struktuurist, ning põhinevad ÜRO kaitse-, austamis- ja õiguskaitseraamistiku kolmel järgmisel sambal: 1) riik on kohustatud inimest kaitsma kolmandate isikute, st ettevõtete toime pandud inimõiguste rikkumise eest, 2) ettevõtted kannavad inimõiguste austamise eest sotsiaalset vastutust ja 3) nii kohtulikud kui ka kohtuvälised mõjusad õiguskaitsevahendid peavad olema ohvritele paremini kättesaadavad; rõhutab, et kuigi ÜRO juhtpõhimõtted ei ole õiguslikult siduvad, tunnustavad ja toetavad neid ometi paljud, nende alusel kujundatakse ettevõtluse ja inimõigustega seotud rahvusvahelise tasandi poliitikat ja tunnustatakse, et riigid on kohustatud inimõigusi ja põhivabadusi austama, kaitsma ja tagama, ettevõtted on ühiskonna spetsialiseeritud koostisosad, millel on kindlad ülesanded, mille täitmisel tuleb neil järgida kõiki kohaldatavaid õigusakte ja austada inimõigusi, ning õiguste rikkumisel ja kohutuste täitmata jätmisel tuleb nende suhtes kohaldada õiglast ja mõjusaid õiguskaitsevahendeid; arvestades, et olemasolevate tõendite põhjal võib väita, et riikides, kus neid juhtpõhimõtteid rakendatakse, on ettevõtlusega seotud

¹ <http://www.oecd.org/corporate/mne/48004323.pdf>.

inimõiguste rikkumise oht väiksem;

- I. arvestades, et ÜRO ülemaailmses kokkuleppes kutsutakse rahvusvahelisi ettevõtteid üles austama, toetama ja jõustama oma mõjusfääris inimõiguste, tööõigusnormide, keskkonna ja korrupsioonivastase võitlusega seotud põhiväärtusi, seadma endale nende väärtuste tagamise kohustuseks ja võtma neid oma äritegevuses vabatahtlikult arvesse;
- J. arvestades, et rahvusvahelised ettevõtted on majanduse globaliseerumises, finantsteenuste valdkonnas ja rahvusvahelises kaubanduses suurimaid mõjujõude ning neilt nõutakse kõigi kohaldatavate õigusaktide ja kehtivate rahvusvaheliste lepingute täitmist ning inimõiguste austamist; arvestades, et need ettevõtted ja ainult ühes riigis tegutsevad ettevõtted võivad vahel inimõigusi rikkuda või sellele kaasa aidata ja rikkuda kaitsetute rühmade (nt vähemuste, põlisrahvaste, naiste ja laste) õigusi või süvendada keskkonnaprobleeme; arvestades, et teisalt võivad nad soodsalt mõjutada inimõiguste, demokraatia, keskkonnanormide ja ettevõtete sotsiaalse vastutuse edendamist;
- K. arvestades, et rahvusvaheliste ettevõtete õigused ja kohustused ei ole tasakaalus ning eriti puudutab see investeringute kaitse lepinguid, millega antakse investoritele palju õigusi, nt õigus õiglasele ja võrdsele kohtlemisele, millele vastukaaluks aga ei pruugi nendes lepingutes olla siduvat ja jõustatavat kohustust austada kogu tarneahelas inimõigusi ning täita tööõigusnorme ja keskkonnavalaseid õigusakte;
- L. arvestades, et tunnistatakse, et Euroopa ettevõtted, kes tegutsevad üleilmselt ja on mittediskrimineeriva ettevõtluskultuuriga teistele eeskujuks, avaldavad inimõigustele pikaajalist positiivset mõju;
- M. arvestades, et EL on oma poliitikavaldkondade sisemise/välise sidususe saavutamiseks võtnud juhtrolli selles, et läbi rääkida ja ellu viia paljusid üleilmselt vastutust käsitlevaid algatusi, millega toetatakse ja austatakse rahvusvahelisi ettevõtluse ja inimõigustega seotud norme; arvestades, et EL ja selle liikmesriigid on ühtlasi kohustunud järgima paljusid dokumente, eelkõige ÜRO 2011. aasta äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning Euroopa Nõukogu 2016. aasta soovitusi inimõiguste ja ettevõtluse kohta;
- N. arvestades, et viimastel aastatel on EL ja selle liikmesriigid hakanud vastu võtma õigusakte, mille otstarve on suurendada ettevõtete vastutust, ja lisama inimõigustega seotud hoolsuskohustust õigusaktidesse; arvestades, et tänu nendele meetmetele on nüüd võimalik kehtestada üleilmsed norme, neid saab aga veelgi täiustada, näiteks on vastu võetud ELi konfliktimineraalide määrus, muud kui finantsaruandlust käsitlev ELi direktiiv ja ELi puidumäärus; arvestades, et vaatamata Euroopa Parlamendi korduvale nõudmisele ei ole komisjon soostunud esitama õigusakte muude sektorite (nt rõivasektor) kohta; arvestades, et kuna liikmesriikide seadusandlikke algatusi on väga palju, võivad tingimused olla ELis mõjutud ja ebavõrdsed; arvestades, et mõistlik lahendus võiks olla ÜRO siduv kokkulepe;
- O. arvestades, et isikud, kes on kannatanud ELi ettevõtete kaastegevusel toimunud inimõiguste rikkumise tõttu, võivad vastavalt määrusele (EL) nr 1215/2012 nõuda hüvitust oma koduriigi kohtute kaudu; arvestades, et selle määruse sätetega nõutakse tugevama rahvusvahelise raamistiku loomist, et parandada kohtute tõhusust kahju

erasektori üha suurenevast osast arengukoostöös peab erasektor projektide kogu olelusringi kestel järgima arengutõhususe ja ettevõtjate vastutuse põhimõtteid;

4. tuletab meelde, et hoolsuskohustus on ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete teise samba üks põhielemente; toonitab, et hoolsuskohustuse tulemuslik rakendamine võib aidata parandada ka õiguskaitsevahendite kättesaadavust; soovib ELil ja selle liikmesriikidel teha pingutusi sidusa raamistiku vastuvõtmiseks, millega kehtestataks ettevõtetele kohustuslikud nõuded inimõigustega seotud hoolsuskohustuse täitmise kohta;
5. tuletab meelde, et riikliku tegevuskava väljatöötamise protsess – kui see on hästi kavandatud ja kohalikele tingimustele kohandatud – mitte ainult ei aita tagada ÜRO juhtpõhimõtete tõhusat rakendamist, vaid tugevdab ka inimõiguste kaitse mehhanisme riigi tasandil;
6. kordab oma nõudmist, et ELi esindajad tõstataksid kolmandate riikidega peetavates inimõigustealastes dialoogides alati ÜRO juhtpõhimõtted ja muud rahvusvahelised ettevõtja sotsiaalse vastutuse normid;
7. toetab kindlalt ÜRO juhtpõhimõtete täielikku rakendamist ELis ja väljaspool seda, arvestades, et nõukogu kiitis need 2011. aasta juunis üksmeelselt heaks, ning nõuab, et EL ja selle liikmesriigid töötaksid nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil välja ja võtaksid vastu ambitsioonikad ja toimivad tegevuskavad, millega valitsustele ja igat liiki äriettevõtetele seatakse selged perspektiivid nimetatud põhimõtete kiireks, tulemuslikuks ja kõikehõlmavaks rakendamiseks; on seisukohal, et riiklikud tegevuskavad peaksid sisaldama ka näitajaid, millega kava täitmist mõõta; rõhutab lisaks, et EL peaks tagama liikmesriikide tegevuskavade ja nende täitmise sõltumatu ja regulaarse vastastikuse hindamise, eelkõige eesmärgiga hõlbustada õiguskaitsevahendite kättesaadavust; tuletab meelde, et ÜRO juhtpõhimõtteid võib täiendada paralleelsete siduvate algatustega, et katta põhimõtetes leiduvaid puudujääke;
8. peab kahetsusväärseks, et ikka veel puudub globaalne käsitus selle kohta, kuidas rahvusvahelised ettevõtted peavad järgima inimõigustealast õigust ja tagama muud õiguskaitsemehhanismid, selline olukord võib aga soodustada rahvusvaheliste ettevõtete karistamatust inimõiguste rikkumise juhtumite korral ning seega kahjustada inimeste õigusi ja väärikust; peab kahetsusväärseks, et ÜRO juhtpõhimõtteid ei ole arvesse võetud täitmisele kuuluvates dokumentides; tuletab meelde, et ÜRO juhtpõhimõtete, nagu ka mitmete teiste rahvusvaheliselt tunnustatud normide puuduliku rakendamise põhjuseks on suures osas peetud nende mittesiduvat loomust;
9. täheldab murelikult, et endiselt on palju takistusi kohtuliku õiguskaitse saamisel, seda eriti rahvusvaheliste ettevõtetega seotud juhtumite puhul, kuna kannatanutel on näiteks raskusi pädeva kohtu väljaselgitamisel, teatavad inimõiguste rikkumised ei ole kriminaalseadustikus kodifitseeritud või esineb korruptsiooni, mis võib ohustada kohtumenetlusi arenguriikides; tuletab meelde, et ka asjakohased kohtuvälised õiguskaitsevahendid on olulise tähtsusega, kuid sageli need puuduvad; palub riikide valitsustel suurendada pingutusi tagamaks kohtulike, halduslike, seadusandlike või muude kohaste vahenditega, et nende territooriumil ja/või kohtualluvuses toimivate inimõiguste rikkumiste korral oleksid kannatanutele kättesaadavad tõhusad õiguskaitsevahendid;

10. kinnitab veel kord tungivat vajadust tegutseda tõhusalt ja järjepidevalt kõigil tasanditel, sealhulgas riikide, ELi ja rahvusvahelisel tasandil, et tulemuslikult tegeleda rahvusvaheliste ettevõtete poolt toime pandud inimõiguste rikkumistega, tagada õiguskaitsevahendite kättesaadavus, tegeleda ettevõtete, sh rahvusvaheliste ettevõtete tegevuse piiriülesest iseloomust tulenevate õiguslike probleemidega, ülemaailmse väärtusahela üha keerukamaks muutumisega ja rahvusvaheliste ettevõtete eksterritoriaalse mõõtmega ning sellega seonduva ebakindlusega, kui küsimuse all on vastutuse kandmine inimõiguste rikkumiste eest; kinnitab veel kord, et vaja on täies ulatuses täita riikide eksterritoriaalseid kohustusi vastavalt Maastrichti põhimõtetele ning tuginedes Euroopa Nõukogu mitmesugustele dokumentidele, eelkõige Euroopa inimõiguste konventsioonile; nõuab, et EL teeks kooskõlas Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2017. aasta arvamuses esitatud soovitustega laiemalt algatusi eesmärgiga parandada õiguskaitsevahendite kättesaadavust eksterritoriaalsete juhtumite korral;
11. kinnitab veel kord rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ülimuslikkust vastavalt ÜRO põhikirja artiklile 103 ja vajadust seda õigust selge süsteemi abil tugevdada, nii et inimõigustealased kohustused oleksid tõepoolest ülimuslikud teistsuguste, neile vastanduvate kohustuste suhtes ja kasutusele võetakse kohased mehhanismid, millega tagada inimõigustealase õiguse järgimine, kontrollimine ja õiguskaitsevahendid, mis oleksid rikkumiste korral seotud kohaste karistuste ja hüvitistega; rõhutab, et see on ülimalt oluline, et jagu saada globaliseerumise tasakaalustamatusest ning seada esikohale inimeste õigused ja maailm tervikuna; rõhutab, et koordineerimine ning teabe ja heade kogemuste vahetus on heaks toeks nende ettevõtete algatustele, kes on otsustanud inimõigusi ning sotsiaal- ja keskkonnanorme järgida;
12. rõhutab, et ettevõtja vabatahtliku sotsiaalse vastutusega võib tekkida ebaausa konkurentsi oht nendele ettevõtetele, kes otsustavad rahvusvahelisi norme järgida; rõhutab, et selline vastutus ei ole seoses hooldsuskohustuse täitmisega piisav, et tagada täielik rahvusvahelistele normidele ja kohustustele vastavus;
13. hindab sellega seoses kõrgelt ÜROs valitsustevahelise töörühma (OEIGWG) kaudu algatatud tööd, mille eesmärk on luua siduv ÜRO dokument rahvusvaheliste ja muude ettevõtete tegevuse reguleerimiseks inimõiguste osas, ja on seisukohal, et see on inimõiguste edendamisel ja kaitsmisel samm edasi;
14. rõhutab, et siduva kokkuleppe aluseks peaksid olema ÜRO juhtpõhimõtted ja kokkuleppes peaksid sisalduma järgmised elemendid: kohustuslike hooldsuskohustuste määratlus rahvusvahelistele ettevõtetele ja muudele ettevõtetele, kaasa arvatud nende tütarettevõtted, riikide eksterritoriaalsete inimõigustealaste kohustuste tunnistamine, ettevõtete kriminaalvastutuse tunnistamine, riikidevahelised koordineerimis- ja koostöömehhanismid piiriüleste juhtumite uurimiseks, menetlemiseks ja nende kohta tehtud otsuste täitmise tagamiseks ning rahvusvaheliste kohtulike ja kohtuväliste järelevalve- ja täitemehhanismide loomine; on seisukohal, et selle uue dokumendiga tuleks riikidele panna kohustus võtta vastu reguleerivad meetmed, millega kohustatakse ettevõtteid rakendama meetmeid ja menetlusi inimõigustealase hooldsuskohustuse täitmiseks, ning teeb ettepaneku, et selle kohustuse täitmine tagataks ettevõtte vastutusele võtmisega kas selles kohas, kus kahju tekitati, või kohas, kus asub emaettevõtte või ettevõtte tähtis osa;
15. kutsub ÜRO liikmesriike üles kaitsma läbirääkimisi ärihuvide ja muude seaduspäraste huvide eest, järgides Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) eeskujuga ja WHO tubaka

tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni artikli 5 lõiget 3, sealhulgas ka rangeid eetilisi norme, et vältida huvide konflikte ja ebaetilist lobitööd, ning nõudma, et majandusringkondade vahetamine läbirääkimiste pooltega jääks täiesti läbipaistvaks;

16. tuletab meelde, et kogu protsessi ajaks on vaja omaks võtta sootundlik hoiak ning erilist tähelepanu tuleb pöörata kaitsetumatele rühmadele, nagu põlisrahvad ja lapsed;
17. tuletab meelde, et Euroopa Parlament on kokku kaheksas resolutsioonis sellele valitsustevahelise töörühma (OEIGWG) protsessile kindlat toetust avaldanud;
18. peab väga oluliseks, et EL ja selle liikmesriigid selles valitsustevahelises protsessis aktiivselt osaleksid, milleks tuleb luua töörühm, kus oleksid poliitikavaldkondade arengusiduse põhimõttest lähtudes esindatud kõik Euroopa Komisjoni asjaomased talitused, Euroopa välisteenistus, nõukogu inimõiguste töörühm ja Euroopa Parlamendi asjaomased komisjonid;
19. kordab veel kord oma üleskutset ELile ja selle liikmesriikidele: osaleda tõeliselt ja konstruktiivselt nendel läbirääkimistel ja selles valitsustevahelises protsessis, mille eesmärk on valitsustevahelise töörühma volitused lõpuni täita; peab ülimalt tähtsaks, et EL aitaks konstruktiivselt kaasa siduva kokkuleppe saavutamisele, millega saab hakata tulemuslikult reguleerima ettevõtete vastutust inimõiguste rikkumiste eest ja sellega seonduvaid probleeme;
20. kutsub ÜRO liikmesriike üles tagama, et läbirääkimised kokkuleppe sõlmimiseks toimuvad läbipaistvalt, konsulteerides võimalikult paljude õiguste omajatega, keda kokkuleppe võib mõjutada, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kannatanute foorumitega; palub ELil ja selle liikmesriikidel oma läbirääkimispositsioonis arvesse võtta otstarbekat soolist aspekti;
21. kutsub ELi üles tagama, et inimõigusi ja demokraatiat käsitleva ELi strateegilise raamistiku ja tegevuskava iga muutmine või sellega seotud uus strateegiadokument sisaldaks selgeid eesmärke ja mõõdetavaid sihttasemeid ELi osalemiseks ÜRO kokkuleppe üle peetavatel läbirääkimistel;
22. kavatseb valitsustevahelise töörühma (OEIGWG) läbirääkimisprotsessi ka edaspidi tähelepanelikult jälgida;
23. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja Euroopa välisteenistusele.